

CYBERSIKKERHED OG FORRETNINGSKONTINUITET

SCENARIO 5: Når AI går amok

Peter Nielsen smilede, da han gik fra bilen ind på sit kontor. Han var direktør i Stempelkraft, og virksomheden oplevede et år med hidtil uset omtale, vækst og overskud. Den jysk-baserede virksomhed designede og producerede komponenter til førende motormagere i marine-, jernbane- og energisektoren. Stempelkrafts produktportefølje omfattede stempler, stempelringssæt, stempeltappe og cylinderforinger, ventiler, ventilsædeindsatser og føringer samt powercell-enheder, der blev solgt som skræddersyede systemer. Virksomheden var førende inden for udvikling af kompositmaterialer, som kunne forlænge levetiden på cylinderforinger og stempeltappe. I mange år havde det været en relativt lille aktør, der primært solgte til nordiske og tyske industrivirksomheder. Men i marts 2026 vandt Stempelkraft en stor kontrakt om at levere komponentdele til Galaxy-klassen af stealth-fregatter – et nyt multirole-krigsskib, som 17 NATO-landes flåder havde bestilt. Galaxy-programmet gjorde den relativt ukendte virksomhed til et kendt navn i Danmark og blev rost for sin innovation og kvalitet.

Peter og bestyrelsen indså, at Galaxy-programmet var en enorm mulighed for Stempelkraft, men det medførte også praktiske udfordringer. Virksomheden havde tidligere leveret powercell-enheder til danske og norske flådeprogrammer, men havde aldrig håndteret et projekt af denne størrelse og betydning. Det viste sig vanskeligt at bevare overblikket over lagerstyringen. Virksomheden drev tre produktionssteder og havde to separate lagersystemer: ét til indgående komponenter fra leverandører og ét til udgående kundeordrer. Selvom lager- og kundeserviceteams var dedikerede og dygtige, kæmpede de med at håndtere det stigende omfang og kompleksiteten i ordrene. Meget tid gik tabt, og der blev begået fejl, da teamet forsøgte at koordinere lageret via et forældet system med meget manuel indtastning. Det måtte løses, hvis Stempelkraft skulle håndtere Galaxy-leverancerne.

Efter at have rådført sig med lager- og kundeserviceteamet besluttede bestyrelsen at købe et AI-baseret lagersystem for at effektivisere og forbedre processerne. Ledelsen var tryk ved AI's nytte og pålidelighed. Automatisering var jo allerede en integreret del af mange produktionsprocesser, fx belægning af stempelringe og støbning af cylinderforinger, uden problemer. AI-værktøjer var blevet mere sofistikerede og populære siden 2020 og var integreret i mange lignende virksomheders lagerstyrings- og kundeservicesystemer. Det valgte system, PowerInventory, var endda godkendt leverandør til den amerikanske flåde og opfyldte derfor sikkerhedskravene til

Galaxy-programmet.

For en mellemstor virksomhed var PowerInventory en relativt billig måde at håndtere komplekse opgaver på: lagerprognoser, forespørgsler, leverandørvalg, bestilling, genopfyldning, overførsel, serienummerstyring og compliance-kontrol. Det havde en brugervenlig grænseflade for både ansatte og kunder, og endda en mobilapp.

I begyndelsen gik alt godt. Implementeringen forløb problemfrit, og personalet tilpassede sig hurtigt. Faktisk oplevede lagerteamet, at de arbejdede bedre sammen, da mange kilder til forvirring og dobbeltarbejde var elimineret. Peter fremhævede endda systemet i et interview med et dansk fagblad som et eksempel på, hvordan virksomheden tilpassede sig en international kundebase. Efter næsten et års problemfri brug besluttede bestyrelsen at opsigte licensen til det gamle lager-system og spare udgifterne.

En fredag eftermiddag bemærkede lagerteamet, at programmet var usædvanligt langsomt. Simple forespørgsler kunne ikke gennemføres, eller fik uventet timeout, og deres computerskærme viste 503 fejlmeddelelser om, at tjenesten ikke var tilgængelig. De antog, at det var et problem med internetudbyderen eller en midlertidig fejl, og tog hjem for weekenden.

Mandag stod det klart, at problemet var langt værre. Intet virkede. Ingen kunne få adgang til systemet. Kundeservice modtog opkald fra kunder, der ikke kunne placere eller følge ordrer, hverken online eller i appen. IT-afdelingen kunne ikke løse problemet. Dagen efter rapporterede PowerInventorys hovedkontor, at virksomheden var blevet ramt af et cyberangreb, der havde lammet alle deres produkter. Serveren, Stempelkraft var afhængig af, var utilgængelig, og der var ingen tidsramme for gendannelse.

Uden adgang til lagerstyringen – og uden deres gamle system – havde Stempelkraft intet overblik, men var stadig kontraktligt forpligtet til at levere til tiden. Bestyrelsen besluttede at standse produktionen, mens lager og kundeservice lavede et midlertidigt manuelt system i Excel. Hver produktionsfri dag kostede dyrt og forsinkede leverancer.

Efter tre dyre uger blev serveradgangen gendannet. Men en måned senere opdagede lagerteamet et nyt problem: Serienumrene var forkerte i de midterste tre cifre, hvilket gjorde det umuligt at spore produkter præcist. Efter grundig undersøgelse stod det klart, at fejlen ikke skyldtes menneskelig indtastning. Modellen havde på egen hånd ændret sine parametre og replikeret nu et forkert mønster. Det pegede på et dybere problem end blot et par fejl i numrene. Peter frygtede, at Stempelkraft kunne miste Galaxy-kontrakten på grund af det kompromitterede system.

Når AI går amok Potentielle risici for erhvervslivet	
1. Hvad er de vigtigste risikofaktorer og sårbarheder i dette scenarie?	
2. Hvilke risici udgør dette scenarie for danske virksomheder?	
3. Hvilke sårbarheder påvirker jeres virksomhed?	
4. Hvilke mitigeringsinitiativer, hvis nogen, har jeres virksomhed overvejet eller implementeret?	